УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
97/15.05.2025

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София

за присъждане на образователна и научна степен доктор в професионално направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“, кат. „Жилищни сгради “, при АФ, УАСГ

на арх. Христо Станкушев,

докторант на самостоятелна подготовка

с

ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИЯТА:

ЛОКАЛНА ИДЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРСКАТА ЖИЛИЩНА АРХИТЕКТУРА ОТ НАЧАЛОТО НА 21 ВЕК

научен консултант: доц. д-р арх. Милена Нанова, УАСГ

Настоящото становище е разработено съгласно Заповед № 300/02.04.2024 г. на Ректора на УАСГ.

Разглежданият тук дисертационен труд съдържа 172 страници на български език, вкл. фигури, снимки, чертежи и визуализации и таблици. Цитирани са 46 литературни източника и 10 интервюта с проектанти и критици. Представеният автореферат на арх. Христо Станкушев отразява пълно и коректно съдържанието на дисертацията.

Докторантът декларира шест статии на български език в научни и професионални издания. Три от тях са самостоятелни, а три в съавторство. Всички процедурни изисквания във връзка с представянето на дисертационната работа са спазени. Документите, изискуеми според ЗРАСБГ и ППЗРАС на УАСГ са налични.

Дисертационната работа на арх. Христо Станкушев си поставя амбициозната цел на „откриване и формулиране на общи принципи на локална идентичност в новата българската архитектура в периода 2001-2023г, както и последващото им структуриране и детайлно йерархично дефиниране.“ Неговата разработка следва да бъде причислена към пресеченото поле между областта на съвременната архитектурна теория и някои актуални

културологични търсения. За мен, подобна тема сама по себе си е особено актуална за българското архитетурознание, от една страна във връзка с затихващата функция на архитектурната критика в страната към днешна дата. От друга страна, след окончателната децентрализация на проектантската дейност в началото на XXI век, явен проблем у нас се оказва и липсата на убедителна проследимост в развитието на архитектурата, особено при протичащото бурно навлизане на разнопосочни технологични и стилови глобални тенденции.

Структурата на труда включва въведение, три глави, заключение и библиография. Във въведението са изяснени обект, предмет, цел, задачи, граници и методи на изследването, обоснована е критериалната рамка за избора на басейна от примери и е представена „матрица контекст-морфология-материалност“ на провеждания анализ. В първата глава е предложен кратък исторически преглед и са извършени анализи на локалната идентичност на българската архитектура до началото на XXI в., както и на цялостния контекст на жизнената и пространствената среда от началото на XXI в., в глобален и локален план. Във втората глава са проследени примери на съвременни жилишни сгради в страната, като фокусът е поставен върху типовете: градска и извънградска къща, морска и планинска къща, редово застрояване и многофамилна сграда. В трета глава, чрез избраната изследователска матрица са изявени намерените в проучения материал принципи на локална идентичност. Обобщени резултати, изводи и приноси на труда на свой ред са представени в заключението.

Считам организацията на изложението и методиката на изследване за подходяща за заявената цел и методи. Приложените систематизации и синтезираните принципи и тенденции имат явна теоретична и практическа стойност.

Намирам проведеното от арх. Христо Станкушев дисертационно проучване за оригинално и адекватно на тематиката и методите на изследване. За мен примерите са удачни, разработената критериална рамка е ефективна, а изводите – добре обосновани.

В цялост мога да определя дисертационния труд като значим по отношение на българската архитектурна теория и история. Представените от докторанта характеристики на съвременните архитектурни решения на жилишни сгради, както и синтезираните принципи на локална идентичност са задълбочени и убедителни. Допълнителен принос

представлява подбора на успешни примери на съвременната практика и данните за тях, извършени във втора глава.

Приемам напълно заявените от арх. Христо Станкушев приноси и препоръчвам публикуването на дисертационното му изследване под формата на книга. Считам, че такова издание ще бъде от полза както за архитектурната колегия - в практиката, в обучението и администрацията, така и за редица изкушени от темата читатели от други браншове. При това бъдещо публикуване за мен би била подходяща известна редакторска намеса по отношение на форматирането и подчертаването на текста, както и обогатяването на библиографията с български автори. В последващи разработки в областта е възможна и връзка с избрани теории на интериорна и пространствена организация на обитаването в съвременността, както и с разработки в областта социлогията и етнографията.

Поради актуалността на тематиката и нуждата от популяризиране на българското архитектурно творчество и извън рамките на страната, моята препоръка към докторанта в цялост е да задълбочи представянето си със статии на други езици, както и да публикува в повече реферирани и индексирани научни издания.

Споменатите бележки обаче в никакъв случай не омаловажават приносите и качествата на дисертационния труд.

Предвид изложеното дотук, давам своята положителна оценка на направеното изследване. Убедено препоръчвам на уважаемото жури да присъди образователната и научна степен доктор, в професионално направление 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Синтез на архитектурата с другите изкуства, интериор и архитектурен дизайн“, на арх. Христо Станкушев, за неговата дисертация „Локална идентичност на българската жилищна архитектура от началото на 21 век“.

проф. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София
София, 10.05.2025